

Wady postawy w przedszkolach starachowickich

W dniach 14-25 maja 2012 r w Międzyszkolnym Ośrodku Gimnastyki Korekcyjnej i Kompensacyjnej w Starachowicach przeprowadzone zostały badania przesiewowe dla wychowanków publicznych przedszkoli miejskich. Badaniami objęte były dzieci urodzone w latach 2006 i 2005. Liczba przebadanych dzieci to 230 z przedszkoli nr 2,6,7,10,11,13,14,15. Badania prowadzone były w Ośrodku, do którego nauczyciele-wychowawcy w ramach spaceru przyprowadzili dzieci. PM nr 2 i 6 zorganizowało dowóz autobusem na miejsce. W PM nr 14 i 13 ze względu na deszczową pogodę aparatura do badań została przewieziona na miejsce i tam dokonano badań.

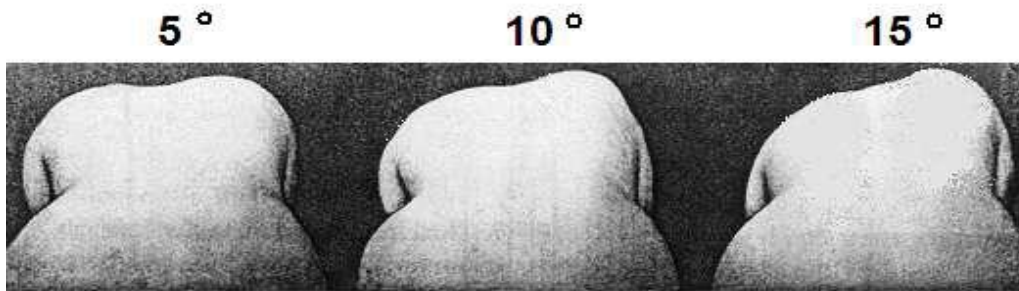
Badania przesiewowe dotyczyły oceny jakości postawy ze szczególnym akcentem na możliwość występowania bocznych skrzywień kręgosłupa oraz nadwagi.

Do badania posłużył aparat MORA wykorzystujący metodę fotogrametryczną nieinwazyjną wykorzystującą światło halogenowe. Po raz pierwszy na tak dużą skalę wykorzystaliśmy skoliometr Bunnella do obiektywnej oceny kąta rotacji tułowia (KRT)

Skoliometr jest specjalistycznym przyrządem służącym do obiektywnej oceny asymetrii tułowia. Wprowadzony został przez Bunnella w 1984 roku w Stanach Zjednoczonych. Jest nieduży, poręczny, zbudowany z tworzywa sztucznego z wtopioną centralnie rurką. Przebiega ona łukowato przez całą długość skoliometru, wypełniona jest cieczą, w której porusza się – na podobnej zasadzie jak w poziomicy - wskaźnik. Wyrysowana podziałka służy do odczytu kąta rotacji tułowia (KRT). Pośrodku dolnej krawędzi znajduje się specjalne wgłębienie dla wyrostka kolczystego kręgu badanego poziomu kręgosłupa.

Pomiaru dokonuje się w miejscach największej rotacji kręgów przykładając skoliometr, bez dociskania, w poprzek osi długiej kręgosłupa. W warunkach idealnej symetrii przyrząd wskazuje zero stopni. W skoliozie wartość ta wzrasta proporcjonalnie do wielkości deformacji, co widać na zdjęciach poniżej:

Bunnell proponuje stosowanie terminu: kąt rotacji tułowia, KRT, (ang. ATR- *angle of trunk rotation*), zamiast „garb żebrowy”, ze względu na jego lepsze przyjmowanie przez pacjentów oraz dobre określenie tego, na czym skupia się badanie.

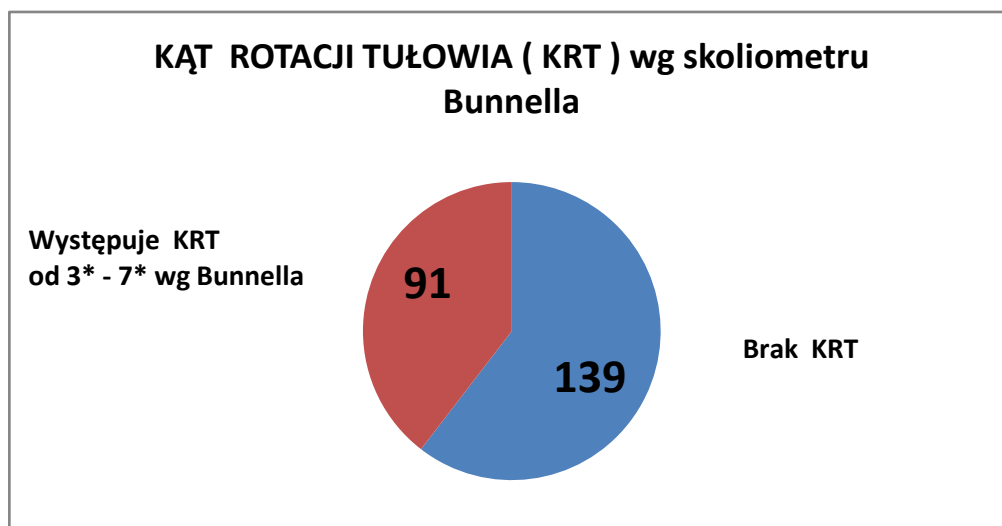
Skoliometr jest powszechnie uznanym przyrządem dla wykrywania i oceny skolioz – zarówno w badaniach klinicznych jak i przesiewowych.

Bunnell proponuje następujące wartości progowe KRT:

- od 0^0 do 3^0 – fizjologiczna asymetria tułowia,
- od 4^0 do 6^0 – konieczność powtórzenia badania po 3-4 miesiącach, jeśli z dzieckiem prowadzone są zajęcia korekcyjne lub rehabilitacyjne.
- 7^0 lub więcej upoważnia do skierowania do ortopedy i do badania radiologicznego.

Zasadniczym zapisem wyniku badania jest ocena fotogrametryczna, na której znajdują się : ocena stóp, kolan, klatki piersiowej, typ postawy wg Wolańskiego, asymetria barków i łopatek oraz ocena parametrów bocznego skrzywienia kręgosłupa (kąt, kierunek, lokalizacja i stopień). W opisie znajduje się ocena KRT w skali Bunnella. Zgodnie z sugestiami dotyczącymi złego odbioru określeń garb, wał używaliśmy go po raz ostatni.

W 91 przypadkach co stanowi blisko 40% widoczny jest kąt rotacji tułowia. KRT 4^0 - 6^0 odc. piersiowy(Th) -42 przypadki, KRT 4^* - 6^* odc. lędźwiowy (L)-16 przypadków, KRT do 3^0 - 33 przypadki, fizjologiczna asymetria tułowia

Tak liczna grupa u której widoczny jest KRT budzi niepokój i powinno to wzmóc czujność rodziców. W przypadkach gdy przekroczone jest 7 stopni sugerowaliśmy konsultacje ortopedyczne.

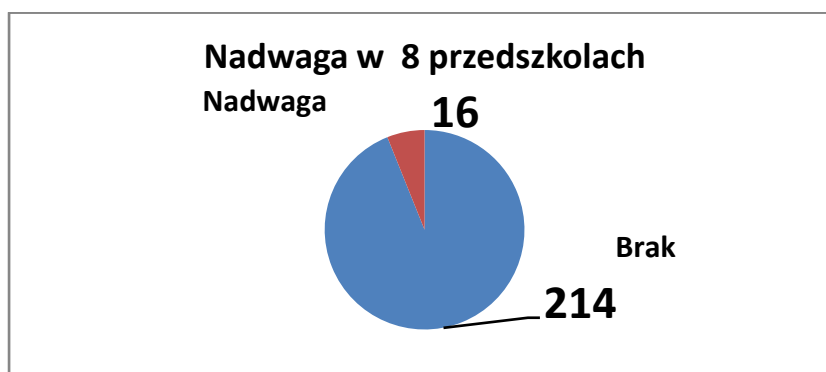
Większość przypadków wymagać będzie zajęć korekcyjnych w nowym roku szkolnym. Skierowanie na zajęcia do Ośrodka wydają lekarze pierwszego kontaktu, z którymi od wielu lat doskonale współpracujemy. Powiat starachowicki jest jednym z niewielu w kraju gdzie

funkcjonuje ośrodek gimnastyki korekcyjnej i gdzie można skierować dzieci z takimi potrzebami (www.mogkik.pl).

Oceniając ogólnie jakość postawy ciała 6 i 7 latków z przedszkoli należy podkreślić, że przede wszystkim brak jest u nich elementarnych nawyków prawidłowej postawy.

W publikacjach wielu autorytetów z dziedziny korektywy (Kutzner-Kozińska, Demel, Dega, Kasperczyk) odnajdujemy wskazania mówiące o potrzebie reedukacji posturalnej czyli odbudowie nawyku prawidłowego trzymania się. Ostatnio prof. Wilczyński w swoich badaniach wykazał istotny wpływ ośrodków CUN (centralny układ nerwowy) czyli mózgu na sterowanie jakością postawy. Jeśli o reedukacji postawy możemy mówić w przypadku dzieci starszych, to w przypadku 6 i 7 latków powinniśmy mówić raczej o edukacji posturalnej, którą musimy rozpocząć jak najwcześniej.

Drugim obszarem szczególnego zainteresowania była ocena częstości występowania nadwagi u dzieci 6 i 7 letnich w PM w Starachowicach. W kontekście ostatnio opublikowanego raportu WHO/ HBSC (Światowa Organizacja Zdrowia/ agenda monitorująca zachowania zdrowotne młodzieży szkolnej) Polska wśród 39 krajów, w grupie wiekowej 11 latków ma największy odsetek otyłych ok. 29%.

Porównując te dane z procentem dzieci otyłych w PM – 7% możemy pokusić się o następujące wnioski:

- Dzieci objęte wychowaniem w przedszkolach w znacznie mniejszym procencie dotyka problem nadwagi.
- Dzieci objęte nauką w szkole w I etapie kształcenia (I-III), szczególnie w jego końcowym okresie dotyka w niepokojącym procencie problem nadwagi i otyłości.
- Przez 4 lat następują niekorzystne zjawiska – cywilizacyjne, organizacyjne, edukacyjne, których konsekwencją jest tak duży odsetek dzieci i młodzieży z otyłością.

Podsumowując wyniki badań przesiewowych przeprowadzonych przez nauczycieli MOGKiK w przedszkolach w maju tego roku:

- Dostarczyliśmy większości rodziców przyszłych I klasistów informacji o jakości postawy ciała ich dzieci.
- Zwracamy uwagę na ciągłą potrzebę działania w zakresie edukacji posturalnej które powinny prowadzić instytucje tj. szkoła, przedszkola, Ośrodek, a także rodzice pod troskliwą opieką lekarską.
- W zakresie przeciwdziałania powiększającej się chorobie cywilizacyjnej jaka jest otyłość – zwracamy się z apelem do wszystkich, którzy mogą bezpośrednio i pośrednio złagodzić jej skutki.

W imieniu swoim pragnę podziękować dyrektorom i nauczycielom - wychowawcom za sprawne i bezpieczne doprowadzenie dzieci do Ośrodka. Dziękuję nauczycielom MOGKiK za pracę związaną z pobraniem i analizą wyników badań.